

IV

(Informacje)

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

RADA

Konkluzje Rady w sprawie wschodniego wymiaru zaangażowania młodzieży i jej mobilności

(2011/C 372/03)

RADA ORAZ PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ZEBRANI W RADZIE:

PRZYPOMINAJĄC, ŻE:

1. Artykuł 165 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przewiduje, że działanie Unii Europejskiej powinno sprzyjać rozwojowi wymiany młodzieży i wymianie instruktorów społeczno-oświatowych, a także zachęcaniu młodzieży do uczestnictwa w demokratycznym życiu Europy;
2. Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej pozwolił UE wzmocnić realizację jej polityki zagranicznej; można obecnie poszerzyć zakres współpracy z krajami sąsiadującymi, uwzględniając w niej w sposób zintegrowany i bardziej efektywny całą gamę zagadnień;
3. Mobilność ma spore znaczenie dla propagowania wzajemnego zrozumienia i rozwoju gospodarczego, a jednocześnie szerzenia wiedzy o różnych postawach życiowych i różnych sytuacjach młodych ludzi w całej Europie. Mobilność ma wiele innych zalet, jednak jest nieodzowna przede wszystkim dla wymiany idei, szerzenia innowacji, radzenia sobie z problemami związanymi z zatrudnieniem i kwestiami społecznymi, ustanawiania silnych związków między ludźmi, wspierania rozwoju osobistego i zachęty do nabywania tzw. miękkich umiejętności, a także dla promowania kompetencji międzykulturowych i zwalczania uprzedzeń; jest oprócz tego kluczem do wyzwolenia potencjału wszystkich młodych ludzi i osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”;
4. W kontekście ogólnego zwiększania się mobilności, która prowadzi do częstszych interakcji między ludźmi różnych narodowości, kultur, wyznań i przekonań, rośnie rola Unii Europejskiej na arenie międzynarodowej, jeśli chodzi o propagowanie poszanowania demokracji, wolności, równości i praw człowieka oraz odpowiednich standardów dialogu międzykulturowego;
5. W odnowionych ramach europejskiej współpracy na rzecz młodzieży (2010–2018) dwa priorytetowe obszary działań zatytułowano „Zaangażowanie” oraz „Młodzież i świat”;
6. W dniach 5–7 września 2011 r. w Warszawie odbyła się Unijna Konferencja Młodzieżowa, podczas której stwierdzono, że istnieje szczególna potrzeba:
 - międzysektorowej współpracy między młodzieżowymi organizacjami pozarządowymi a decydentami, a także dalszych badań pozwalających ocenić skutki współpracy na rzecz młodzieży i mobilności młodzieży,
 - dostępności informacji na temat państw członkowskich UE oraz krajów Europy Wschodniej i regionu kaukaskiego, zarówno w Internecie, jak i na bardziej tradycyjnych nośnikach,
 - przezwyciężenia barier wizowych, które pozostają najtrwalszą przeszkodą we współpracy na rzecz młodzieży między UE a państwami z nią sąsiadującymi,
 - wzmocnienia i poszerzenia zasobów i programów, takich jak „Młodzież w działaniu”, aby skupić się bardziej na kwestiach związanych z mobilnością i na uczestnictwie młodych ludzi w procesie decyzyjnym,
 - uczynienia uczestnictwa młodzieży w życiu demokratycznym Europy jednym z priorytetów unijnych polityk, np. poprzez uruchomienie specjalnych programów, które wspierają współpracę na rzecz młodzieży między krajami Europy Wschodniej a państwami członkowskimi UE.

UZNAJĄ, ŻE:

7. Rozszerzenie Unii Europejskiej, które nastąpiło w dniu 1 maja 2004 r., pociągnęło za sobą historyczną zmianę w politycznej, geograficznej i gospodarczej sytuacji Unii, pogłębiając dodatkowo potrzebę współpracy między UE a jej sąsiadami, w tym krajami Europy Wschodniej ⁽¹⁾;
8. Prowadzona przez Unię europejska polityka sąsiedztwa (EPS) ⁽²⁾, którą niedawno poddano ocenie i uwzględniono w nowych ramach w myśl komunikatu pt. „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie”, wyznacza ambitne cele, których podstawą są zobowiązania na rzecz wspólnych wartości i skutecznego przeprowadzenia reform politycznych, gospodarczych i instytucjonalnych; demokratyczne zmiany i przekształcenia, które mają miejsce w państwach będących najbliższymi sąsiadami Unii Europejskiej na wschodzie i na południu, zwiększyły również strategiczne znaczenie europejskiej polityki sąsiedztwa i środków służących umacnianiu społeczeństwa obywatelskiego, a także znaczenie zwiększonych możliwości wymiany i kontaktów międzyludzkich, ze szczególnym naciskiem na ludzi młodych.
9. W tym kontekście Partnerstwo Wschodnie ⁽³⁾ jest inicjatywą o strategicznym znaczeniu dla stabilności i bezpieczeństwa zarówno krajów Europy Wschodniej objętych ramami EPS, jak i całej UE. Jego ważne cele obejmują m.in. umocnienie społeczeństwa obywatelskiego, które stanowi jedną z podwalin wydolnego demokratycznego państwa. Ten obszar współpracy, który obejmuje zaangażowanie młodzieży i współpracę na jej rzecz, powinien odgrywać jeszcze bardziej znaczącą rolę w ramach Partnerstwa Wschodniego;
10. Stwierdzono, że ułatwianie kontaktów międzyludzkich i wzmacnianie dialogu ze społeczeństwem obywatelskim powinny być podstawowymi elementami nawiązanego między UE a Rosją partnerstwa na rzecz modernizacji ⁽⁴⁾;
11. Unia Europejska podjęła już starania w celu zapewnienia specjalnych zezwoleń na pobyt obywatelom państw trzecich, którzy ubiegają się o przyjęcie na terytorium państwa członkowskiego, aby uczestniczyć w wolontariacie ⁽⁵⁾; stanowi to istotny krok naprzód;
12. Potrzebę ustanawiania partnerstw na rzecz mobilności z krajami Europy Wschodniej i Południowej podkreśliła

ostatnio Rada Europejska ⁽⁶⁾. Jeśli chodzi o przyszły kształt takich partnerstw, należy uwzględnić zwiększanie mobilności młodych ludzi w celach edukacyjnych, w tym w celu uczenia się pozaformalnego w innym państwie; uczenie może przybrać postać pracy z młodzieżą, w tym wymian młodzieżowych oraz wolontariatu;

13. Programy wymiany młodzieżowej są dobrym narzędziem zwłaszcza w przypadku młodych ludzi, którzy mają mniejsze szanse doświadczenia innej kultury oraz rozwinięcia umiejętności osobistych i językowych;
14. Rozwijanie międzynarodowej współpracy młodych ludzi, instruktorów społeczno-oświatowych i liderów młodzieżowych z Unii Europejskiej i krajów Europy Wschodniej znacznie przyczynia się do budowania zaufania w regionie, a tym samym kształtowania przyszłych stosunków w Europie w kontekście ewentualnych trudności;
15. Europejska polityka sąsiedztwa obejmuje działania Unii Europejskiej i państw członkowskich w stosunku do 16 krajów sąsiadujących z UE. W tym kontekście, a także uwzględniając potencjalny wkład tych działań w bieżące procesy demokratyzacji, można by zaplanować inicjatywy podobne do inicjatyw przedstawionych w niniejszym dokumencie również w stosunku do państw południowego wybrzeża Morza Śródziemnego.
16. Wspierać międzynarodową współpracę na rzecz młodzieży oraz dialog i wzajemne zrozumienie między młodymi ludźmi, instruktorami społeczno-oświatowymi i liderami młodzieżowymi z UE i krajów Europy Wschodniej jako ważne narzędzie wspierania europejskiego obywatelstwa i procesów demokratyzacji;
17. Ułatwiać dostęp młodych ludzi do mobilności edukacyjnej, w tym młodych ludzi, instruktorów społeczno-oświatowych i liderów młodzieżowych z krajów Europy Wschodniej podróżujących do Unii Europejskiej, a także młodych obywateli Unii Europejskiej podróżujących do jakiegokolwiek kraju Europy Wschodniej;
18. Zachęcać państwa członkowskie, organizacje młodzieżowe i młodych ludzi do wzajemnego uczenia się w zakresie współpracy z państwami trzecimi, w szczególności krajami Europy Wschodniej, poprzez zwiększanie wiedzy na temat polityk młodzieżowych i podnoszenie jakości informacji o możliwościach mobilności i zaangażowania.

UWAŻAJĄ, ŻE ISTNIEJE OGÓLNA POTRZEBA, BY:

⁽¹⁾ Do celów niniejszego dokumentu kraje Europy Wschodniej to: Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Mołdawia, Ukraina i Rosja.
⁽²⁾ Ramy europejskiej polityki sąsiedztwa obejmują 16 najbliższych sąsiadów UE: Algierię, Armenię, Azerbejdżan, Białoruś, Egipt, Gruzję, Izrael, Jordanię, Liban, Libię, Maroko, Mołdawię, okupowane terytoria palestyńskie, Syrię, Tunezję oraz Ukrainę.
⁽³⁾ Inicjatywą Partnerstwa Wschodniego objęte są następujące kraje: Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Republika Mołdowy oraz Ukraina.
⁽⁴⁾ http://ceas.europa.eu/russia/index_en.htm
⁽⁵⁾ Dyrektywa Rady 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r.

⁽⁶⁾ Konkluzje Rady Europejskiej z dnia 23–24 czerwca 2011 r. (dok. EUCO 23/11).

W ZWIĄZKU Z POWYŻSZYM ZGADZAJĄ SIĘ, ŻE:

19. Wspieranie dwukierunkowej mobilności młodych ludzi, instruktorów społeczno-oświatowych i liderów młodzieżowych z UE i krajów Europy Wschodniej oraz większego zaangażowania takich osób w działania związane z uczeniem się pozaformalnym może przynieść rozliczne korzyści:
 - a) młodym ludziom, ponieważ rozwijają oni swoje umiejętności i kompetencje, przez co zwiększają swoje szanse na rynku pracy, uczą się innowacyjnych podejść i lepiej rozumieją inne kultury w coraz bardziej zglobalizowanym, wielokulturowym świecie; zyskują też możliwość zastanowienia się nad tym, w jaki sposób mogliby zwiększyć swoje uczestnictwo w życiu demokratycznym w różnych jego przejawach;
 - b) organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza organizacjom młodzieżowym oraz podmiotom pracującym z młodymi ludźmi i na ich rzecz, ponieważ zyskują możliwość skutecznego wzajemnego uczenia się sposobów wzmocnienia pozycji młodych ludzi i zwiększenia ich zaangażowania, mogąc nasilić różne rodzaje ich współpracy;
 - c) społecznościom w UE, które goszczą młodych ludzi z krajów Europy Wschodniej, i lokalnym społecznościom w regionie Europy Wschodniej goszczącym młodzież z UE, zwłaszcza w zakresie rozwijania kompetencji międzykulturowych;
 - d) rodzinom i grupom rówieśniczym młodych ludzi zaangażowanych w mobilność – po powrocie młodych ludzi do ojczyzny – jeśli chodzi o postrzeganie UE i wrażliwość na różnice kulturowe;
 - e) społeczeństwu obywatelskiemu w krajach Europy Wschodniej, m.in. dlatego, że ma ono okazję doświadczyć kultury demokracji oraz otrzymać informacje o praktycznych aspektach życia w demokracji, a także o zrównoważonym rozwoju i promowaniu wspólnych wartości, takich jak wzajemne zrozumienie, demokracja, solidarność i poszanowanie praw człowieka;
 - f) Europie jako takiej, ponieważ tworzony jest jej kapitał intelektualny, który będzie dalej kształtował społeczeństwo obywatelskie i na nie wpływać.
20. Wspieranie aktywnego uczestnictwa młodych ludzi w życiu społecznym i ich zaangażowania w mobilność transgraniczną i kontakty międzyludzkie będzie sprzyjać wymianie idei, szerzeniu innowacji i budowaniu partnerstw, a tym samym ułatwi długoterminowe kontakty dzięki ograniczeniu dysproporcji społeczno-gospodarczych między społeczeństwami;
21. Wspieranie rozwijania narzędzi informacyjnych o wysokiej jakości, wymiana dobrych praktyk między UE a krajami Europy Wschodniej oraz zapewnianie dostępu do informacji na temat wiarygodnych organizacji partnerskich pomogłoby wzmocnić tworzenie sieci, pogłębić współpracę między organizacjami młodzieżowymi w UE i krajach Europy Wschodniej oraz zapewnić bezpieczeństwo osobom zaangażowanym w taką współpracę. Istotnego wsparcia udziela w tym kontekście sieć ośrodków zasobów SALTO (ang. *Support for Advanced Learning and Training Opportunities*) oraz Eurodesk;
22. Dalsze rozwijanie i propagowanie wolontariatu oraz pracy z młodzieżą i przedsiębiorczości osób młodych może pozytywnie wpłynąć na szanse młodych ludzi na zatrudnienie i ułatwić im aktywne uczestnictwo w życiu społecznym;
23. Ponieważ geograficzne oddalenie może w niektórych przypadkach być przeszkodą dla współpracy i mobilności, należy dalej rozwijać możliwości, jakie niesie ze sobą mobilność wirtualna, która zapewnia dostęp do informacji dotyczących zaangażowania młodych ludzi i ich szans na zatrudnienie oraz umożliwia wymianę takich informacji;
24. Większa mobilność i współpraca w dużej mierze zależą od zainteresowania krajem partnerskim i wiedzy o nim, a w szczególności od obecnej w nim kultury młodzieżowej; aby zwiększyć to zainteresowanie i podnieść poziom wiedzy, szczególnie ważne jest prezentowanie i propagowanie kultury, tak by zmotywować młodych ludzi do wzajemnej współpracy;
25. Zdarza się, że zdaniem młodych ludzi znaczącą przeszkodą w komunikacji jest brak kompetencji językowych. Europejskie programy edukacyjne i młodzieżowe są jedną spośród wielu możliwości podnoszenia kompetencji językowych młodych ludzi; należy też wspierać promowanie nauki języków obcych;
26. Dostęp młodych ludzi spoza UE, w szczególności z krajów Europy Wschodniej, do wiz może być łatwiejszy np. dzięki umowom o ułatwieniach wizowych; te z kolei są jednym z najefektywniejszych narzędzi zwiększania mobilności jako takiej;
27. Doświadczenie i wiedza fachowa Rady Europy, nabyte podczas współpracy z krajami Europy Wschodniej, czynią tę organizację ważnym partnerem, jeśli chodzi o wdrażanie działań obejmujących młodych ludzi z tych krajów, a partnerstwo na rzecz młodzieży nawiązane między Unią Europejską a Radą Europy jest cennym narzędziem sprzyjającym synergii między działaniami Unii Europejskiej i Rady Europy w tym względzie;
28. Istniejące programy i instrumenty wspierające mobilność, przede wszystkim w obrębie Unii Europejskiej, można by wzmocnić i rozszerzyć, obejmując nimi tych młodych ludzi, wolontariuszy, instruktorów społeczno-oświatowych i innych, którzy pracują z młodzieżą z krajów Europy Wschodniej lub pragną współpracować z tymi krajami; dotyczy to w szczególności programów „Młodzież w działaniu” i „Uczenie się przez całe życie”, partnerstwa na rzecz młodzieży nawiązanego przez UE i Radę Europy, w tym Europejskiego Centrum Strategii dla Młodzieży, sieci ośrodków zasobów SALTO, Eurodesku i Europejskiego Portalu Młodzieżowego;

29. Europejskie Forum Młodzieży i organizacje młodzieżowe wszystkich szczebli również mogą poprzez swoje działania odegrać ogromną rolę, reprezentując potrzeby i interesy młodych ludzi i będąc ich rzecznikiem w kontekście współpracy między młodzieżą z krajów UE a jej rówieśnikami z krajów Europy Wschodniej;
30. Doświadczenia zebrane w ramach współpracy z innymi regionami sąsiadującymi należy wykorzystać do nadania kształtu narzędziom współpracy na rzecz młodzieży z krajami Europy Wschodniej.

DLATEGO TEŻ WZYWAJĄ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE I KOMISJĘ EUROPEJSKĄ, ABY W RAMACH SWOICH KOMPETENCJI:

31. Promowały wymiany młodzieżowe i programy mobilności skierowane do młodzieży i organizacji młodzieżowych, w tym wolontariuszy, instruktorów społeczno-oświatowych, naukowców i osób pracujących z młodymi ludźmi w UE i krajach sąsiadujących, zwłaszcza krajach Europy Wschodniej, poprzez wymianę dobrych praktyk w dziedzinie współpracy między organizacjami działającymi na rzecz młodzieży, tak by każda młoda osoba mogła mieć szansę na mobilność i zaangażowanie w obrębie Europy;
32. Zmniejszały bariery utrudniające mobilność i zaangażowanie, m.in. poprzez promowanie nauki języków obcych, wspieranie opracowywania wysokiej jakości informacji w tej dziedzinie itd.;
33. W sprawozdaniu na temat młodzieży za rok 2012 i w późniejszych unijnych sprawozdaniach na temat młodzieży zdały relację z działań w ramach obszaru „Młodzież i świat”;
34. Przeanalizowały wyniki studium dotyczącego uczestnictwa młodzieży w życiu demokratycznym w Europie, które zostanie zakończone w 2012 roku, kładąc szczególny nacisk na ewentualne skutki tego studium dla młodych ludzi w UE i krajach Europy Wschodniej, i poinformowały o wynikach badań dotyczących młodych ludzi i ich zaangażowania, by w ten sposób poszerzać wiedzę na temat młodzieży;
35. Rozważyły dalszą wymianę dobrych praktyk w dziedzinie polityk młodzieżowych między krajami Europy Wschodniej

a krajami UE we współpracy z Radą Europy i innymi organizacjami międzynarodowymi, tak by promować zaangażowanie młodzieży i jej mobilność.

ZACHĘCAJĄ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE, ABY:

36. Aktywnie uczestniczyły w wielostronnych platformach Partnerstwa Wschodniego – zwłaszcza platformie 4 („Kontakty międzyludzkie”) – w ramach których można wspierać rozwój inicjatyw na rzecz młodzieży;
37. Wzmacniały międzysektorową współpracę między różnymi obszarami polityki i stosownymi organami, by dalej rozpoznawać przeszkody dla dwukierunkowej mobilności młodych ludzi z krajów objętych europejską polityką sąsiedztwa, na przykład proponując, w jaki sposób w stosownych przypadkach i w razie potrzeby łagodzić formalności wizowe dla młodych ludzi z krajów Europy Wschodniej;
38. Wykorzystały współpracę ze strukturami gromadzącymi informacje na temat młodzieży, np. Eurodeskami i Europejską Agencją Informacji i Doradztwa dla Młodzieży (ERYICA) i skorzystały z usług Europejskiego Centrum Wiedzy o Polityce Młodzieżowej (EKCYF) do promowania możliwości zaangażowania i mobilności.

ZWRACAJĄ SIĘ DO KOMISJI, BY:

39. Podtrzymywała i wzmacniała wschodni wymiar w przyszłych unijnych programach na rzecz młodzieży, bez uszczerbku dla negocjacji w sprawie wieloletnich ram finansowych;
40. Dalej wspierała współpracę na rzecz młodzieży między UE a krajami Partnerstwa Wschodniego w ramach programu na rzecz młodzieży prowadzonego pod egidą tego partnerstwa;
41. W taki sposób zmodyfikowała Europejski Portal Młodzieżowy, by mieli do niego dostęp i mogli z niego korzystać wszyscy młodzi ludzie z całej Europy, w tym z krajów Europy Wschodniej;
42. Rozważyła rozwijanie – w ramach swoich kompetencji – europejskiej inicjatywy, którą jest karta „Mobilna młodzież”, by objąć nią młodych ludzi z całej Europy, w tym z krajów Europy Wschodniej.

ZAŁĄCZNIK

Tło polityczne

- Dyrektywa Rady 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie.
 - Decyzja Rady z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie Europejskiego Roku Wolontariatu Propagującego Aktywność Obywatelską (rok 2011) (2010/37/WE).
 - Decyzja nr 1719/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 listopada 2006 r. ustanawiająca program „Młodzież w działaniu” na okres 2007–2013.
 - Konkluzje Rady Europejskiej z dnia 23–24 czerwca 2011 r. (dok. EUCO 23/11).
 - Rezolucja Rady z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie odnowionych ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży (2010–2018) (Dz.U. C 311 z 19.12.2009).
 - Zalecenie Rady z dnia 18 listopada 2008 r. w sprawie mobilności młodych wolontariuszy w Unii Europejskiej (dok. 14825/08).
 - Konkluzje Rady z dnia 19 listopada 2010 r. w sprawie inicjatywy „Mobilna młodzież” – zintegrowane podejście będące odpowiedzią na wyzwania stojące przed młodymi ludźmi (2010/C 326/05).
 - Zalecenie Rady z dnia 28 czerwca 2011 r. – „Mobilna młodzież” – promowanie mobilności edukacyjnej młodych ludzi (2011/C 199/01).
 - Rezolucja Rady z dnia 19 maja 2011 r. w sprawie promowania nowych, skutecznych form uczestnictwa wszystkich młodych ludzi w życiu demokratycznym Europy (2011/C 169/01).
 - Komunikat Komisji: EUROPA 2020 – „Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”, COM(2010) 2020.
 - Wspólny komunikat Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa i Komisji Europejskiej: „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie – przegląd europejskiej polityki sąsiedztwa”, COM(2011) 303.
 - Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2008 r.: „Partnerstwo Wschodnie” (COM(2008) 0823).
 - Wspólny komunikat do Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów pt. „Partnerstwo na rzecz demokracji i wspólnego dobrobytu z południowym regionem Morza Śródziemnego” (COM(2011) 200).
-